

Sygn. akt XVI GC 2868/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w W. Sąd Gospodarczy XVI Wydział Gospodarczy

w składzie: Przewodniczący **SSR Natalia Zientara**

Protokolant Emil Ruciński

po rozpoznaniu w dniu 01 kwietnia 2016 r. w W.

sprawy wniesionej 22 lipca 2014 roku

z powództwa (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko **K. D.**

o zapłatę kwoty 3 996,06 zł

I. uchyla nakaz zapłaty z dnia 26 sierpnia 2014 r. wydany w postępowaniu nakazowym z weksła przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w W. w sprawie o sygn. akt XVI GNc 4778/14 w zakresie kwoty 181,71 zł (sto osiemdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt jeden groszy) i postępowanie w tym zakresie umarza,

II. uchyla nakaz zapłaty z dnia 26 sierpnia 2014 r. wydany w postępowaniu nakazowym z weksła przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w W. w sprawie o sygn. akt XVI GNc 4778/14 w pozostałym zakresie i powództwo w tym zakresie oddala,

III. zasądza od powoda (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz pozwanego K. D. kwotę 692,00 zł (sześćset dziewięćdziesiąt dwa złote zero groszy) tytułem kosztów procesu, w tym 600,00 zł (sześćset złotych zero groszy) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XVI GC 2868/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 lipca 2014 r. powód (...) spółka akcyjna w W. domagał się zasądzenia od pozwanej K. D. kwoty 3 996,06 zł z ustawowymi odsetkami od 23 listopada 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wywiódł, że jest posiadaczem weksła, wypełnionego na kwotę 8 996,06 zł tytułem należności przysługujących mu na podstawie umowy leasingu nr (...). Pozwana nie uregulowała w terminie dwóch faktur na łączną kwotę 2 528,45 zł, co było przyczyną wypowiedzenia umowy, po bezskutecznym wezwaniu do zapłaty. Powód powołał się na art. 70913 k.c. i wskazał, że pozwana uznała dług (k. 4-5 pozwu).

W dniu 26 sierpnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w W. wydał w sprawie XVI GNc 4778/14 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksła, uwzględniając powództwo w całości (k. 45 nakaz zapłaty).

Pozwana wniosła zarzuty od tego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia oraz wskazała na brak udowodnienia żądania pozwu co do zasady i wysokości, nieważność postanowień umów leasingu sprzecznych z art. 70915 k.c. oraz brak podstawy materialnoprawnej wynikającej ze stosunku podstawowego łączącego remitenta z wystawcą weksła. Pozwana wskazała, że wygaśnięcie stosunku podstawowego uniemożliwia dochodzenie wierzytelności wekslowej. Zakwestionowała wysokość przysługujących powodowi roszczeń

i wskazała, że powód powinien podać szczegółowe wyliczenie kwoty oraz powołać stosowne dowody w celu wykazania tych roszczeń. Podstawa pozwu oparta została zarówno na stosunku wekslowym, jak i podstawowym, a powód nie wskazał podstaw wypełnienia weksla na kwotę 8 996,06 zł, tymczasem z wezwania do zapłaty z 19 października 2010 r. wynika, że do zapłaty pozostało 2 528,45 zł. Ponadto w ocenie pozwanej wyłącznym roszczeniem przysługującym leasingodawcy w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy z przyczyn, za które odpowiada korzystający, jest roszczenie o zapłatę odszkodowania skonstruowane na podstawie art. 70915 k.c. Na gruncie wykładni art. 483 § 1 k.c. niedopuszczalne jest zastrzeżenie w umowie leasingu klauzuli, zgodnie z którą finansujący po wypowiedzeniu umowy wskutek niezapłacenia przez korzystającego kilku rat leasingowych mógłby żądać zapłaty odszkodowania w wysokości pozostałych rat okresowych przewidzianych w umowie (k. 50-55 zarzuty).

Pismem z dnia 16 kwietnia 2015 r. powód cofnął powództwo co do kwoty 181,71 zł i wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty co do kwoty 3 814,35 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 23 listopada 2011 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że przeniesienie sporu z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego nie oznacza zastąpienia sporu dotyczącego stosunku wekslowego sporem dotyczącym jedynie stosunku podstawowego. Oznacza tylko uwzględnienie stosunku podstawowego w ramach oceny zasadności roszczenia wekslowego. Oznacza to, że to na pozwanej ciąży obowiązek udowodnienia, że wierzytelność w dochodzonej kwocie nie istnieje. Dalej powód wskazał, że zgodne z OWU finansujący mógł wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, jeśli korzystający pozostawał w zwłoce w zapłacie jednej okresowej opłaty leasingowej i pomimo wyznaczenia przez finansującego na piśmie dodatkowego terminu 7 dni do zapłaty tych należności wraz z odsetkami nie uiścił ich. Należności stwierdzone fakturami wskazanymi w pozwie nie zostały uregulowane przez pozwaną, co stanowiło naruszenie umowy i uzasadniało wypowiedzenie umowy. Zgodnie zaś z art. 70915 k.c. i określonymi przepisami OWU finansujący był uprawniony do żądania od korzystającego kwoty zdyskontowanej powiększonej o kwotę netto określonych kosztów. Powodowi należna była od pozwanej kwota 21 809,26 zł stanowiąca kwotę zdyskontowaną, tj. sumę zdyskontowanych okresowych opłat leasingowych netto, których termin płatności jeszcze nie nadszedł, od raty wymagalnej w dniu 1 grudnia 2011 r. do ostatniej raty, łącznie 3 raty. Dla zdyskontowania zastosowano formułę odsetek składanych, z zastosowaniem 0,7 stopy referencyjnej. Kwotę tę pomniejszono o wartość uzyskaną z zagospodarowania przedmiotu leasingu wynoszącą 15 800,00 zł, a powiększono o wartość kosztów dodatkowych 2 680,09 zł, w tym 312,84 zł ubezpieczenie GAP, 101,87 zł usługi windycash i 321,00 zł ubezpieczenie komunikacyjne, 801,00 zł ubezpieczenie komunikacyjne za kolejny okres, 225,00 zł koszt wyceny przedmiotu leasingu, 918,38 zł podatek od środków transportu za rok 2011 r. Tak wyliczoną kwotę skorygowano o 181,71 zł, na którą składa się korekta pierwszej raty o 34,38 zł oraz zwrot z Urzędu Miasta części składki 147,33 zł. Powód wskazał, że za okres posiadania pojazdu pozwana w myśl OWU była zobowiązana ponosić koszty ubezpieczenia i wszelkie podatki, opłaty oraz ciężary publicznoprawne związane z przedmiotem leasingu. Wreszcie, na kwotę dochodzoną pozwem składały się także określone odsetki skapitalizowane w kwocie 306,71 zł. Co do jednej z not odsetkowych powód wywiódł, że faktura (...) rozliczona w całości wpłatą z 30 marca 2010 r., dotyczy innej umowy leasingu, natomiast obciążenie z tytułu odsetek ustawowych w wysokości 46,32 zł stanowiące część noty odsetkowej objętej pozwem, jest w systemie księgowym przypisane do umowy leasingu, której dotyczy sprawa niniejsza. Całe powyższe wyliczenie pomniejszono ponadto o 5 000,00 zł wpłacone tytułem I raty ugody z 21 listopada 2011 r. (k. 81-88 pismo).

Na rozprawie w dniu 8 lutego 2016 r. pozwana podniosła zarzut spełnienia świadczenia wskazując na zapłatę faktur Vat nr (...) (k. 253 protokół rozprawy).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 marca 2008 r. powód i pozwana zawarli umowę leasingu operacyjnego nr (...), dotyczącą naczepy K. M. rok produkcji 2001 o wartości 45 000,00 zł. Umowa miała trwać 36 miesięcy, okresowe opłaty leasingowe wynosiły 487,10 (...), a wartość końcowa 4 152, (...), należności płatne w polskich złotych. Częścią umowy były też Ogólne Warunki Umowy Leasingu Operacyjnego (dalej: OWU). Zgodnie z art. 1 pkt 24 OWU Wartość Końcowa lub WK została zdefiniowana jako ostatnia część należności finansującego, w związku z oddaniem przedmiotu leasingu do używania i pobierania pożytków, stanowiąca jednocześnie cenę sprzedaży przedmiotu leasingu korzystającemu. Wartość ta jest nie niższa niż hipotetyczna wartość netto przedmiotu leasingu obliczona stosownie do zasad określonych w ustawie o

podatku dochodowym od osób prawnych albo fizycznych. W myśl art. 1 pkt 4 OWU kwota zdyskontowana oznaczała powstającą w przypadku wygaśnięcia lub wypowiedzenia umowy leasingu należność finansującego, stanowiącą sumę zdyskontowanych wartości końcowej oraz okresowych opłat leasingowych netto, których termin płatności nie nastąpił do dnia wygaśnięcia lub wypowiedzenia umowy. Dla dyskutowania stosuje się formułę odsetek składanych dla okresów takich, jak ustalone w umowie leasingu okresy dla wnoszenia okresowych opłat leasingowych oraz stawkę stopy bazowej obowiązującą w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym doszło do wygaśnięcia lub wypowiedzenia umowy leasingu, przy czym w przypadku wypowiedzenia stosuje się 0,7 stopy bazowej. W myśl art. 7 § 3 ust. 6 OWU gdy po wypowiedzeniu umowy leasingu uzyskana przez finansującego cena sprzedaży netto przedmiotu leasingu albo wartość rynkowa netto przedmiotu leasingu ustalona przy przekazaniu przedmiotu leasingu innemu korzystającemu lub wartość rynkowa netto przyjęta w przypadku przejęcia na potrzeby własne, po potrąceniu kwoty netto kosztów poniesionych przez finansującego w związku z odebraniem przedmiotu leasingu, jego wyceną, naprawą, usunięciem oznaczeń korzystającego, przechowaniem, konserwacją lub sprzedażą jest niższa od kwoty zdyskontowanej, wówczas korzystający jest zobowiązany zapłacić finansującemu różnicę, niezależnie od wszelkich innych wymagalnych wierzytelności głównych i ubocznych finansującego wobec korzystającego. W myśl art. 7 § 3 ust. 8 należność ta stawała się wymagalna 14 dni od dnia otrzymania wezwania od finansującego. W myśl art. 7 § 4 ust. 2 OWU po zakończeniu umowy i wywiązaniu się przez korzystającego ze wszystkich wynikających z niej zobowiązań wobec finansującego, korzystający ma prawo do nabycia przedmiotu leasingu za wartość końcową (k. 19-21 umowa leasingu, k. 22-25 OWU).

W dniu 27 września 2010 r. powód wystawił pozwanej fakturę Vat nr (...) tytułem refaktury ubezpieczenia na kwotę 160,70 zł, z terminem płatności 7 października 2010 r., lecz została zapłacona dopiero 19 listopada 2010 r. (k. 26 faktura, k. 252 potwierdzenie przelewu). W dniu 1 października 2010 r. powód wystawił pozwanej fakturę Vat nr (...) tytułem okresowej opłaty leasingowej na kwotę 2 367,75 zł, z terminem płatności 15 października 2010 r., lecz została zapłacona dopiero 21 stycznia 2011 r. (k. 27 faktura, k. 251 potwierdzenie przelewu). W dniu 19 października 2010 r. powód wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty m. in. wskazanych wyżej dwóch faktur, zakreślając termin do zapłaty na dzień 27 października 2010 r. (k. 28-29 wezwanie do zapłaty, k. 30-31 dowód nadania). Kwoty te nie zostały zapłacone we wskazanym terminie, wobec czego pismem z dnia 15 listopada 2010 r. powód wypowiedział pozwanej umowę leasingu. Pozwana otrzymała to pismo 19 listopada 2010 r. (k. 32 wypowiedzenie, k. 33 dowód doręczenia).

Powód wystawił pozwanej następujące noty odsetkowe:

-nr (...) na kwotę łącznie 562,80 zł, odsetki naliczono na dzień 20 kwietnia 2010 r., z tego co do umowy (...) na kwotę 0,94 zł (k. 163 nota odsetkowa),

-nr (...) na kwotę łącznie 893,12 zł, odsetki naliczono na dzień 19 listopada 2010 r., z tego co do umowy (...) na kwoty: 2,51 zł, 2,42 zł, 50,99 zł, 32,83 zł i 19,88 zł (k. 159 nota odsetkowa),

-nr (...) na kwotę łącznie 313,37 zł, odsetki naliczono na dzień 21 grudnia 2010 r., z tego co do umowy (...) na kwoty: 2,60 zł, 0,92 zł, 23,96 zł i 20,93 zł (k. 155 nota odsetkowa),

-nr (...) na kwotę łącznie 362,02 zł, odsetki naliczono na dzień 27 grudnia 2010 r., z tego co do umowy (...) na kwoty: 3,04 zł, 1,32 zł, 24,78 zł i 10,59 zł (k. 152 nota odsetkowa),

-nr (...) na kwotę łącznie 376,56 zł, odsetki naliczono na dzień 24 stycznia 2011 r., z tego co do umowy (...) na kwotę 2,15 zł (k. 151 nota odsetkowa),

-nr (...) na kwotę łącznie 740,49 zł, odsetki naliczono na dzień 23 września 2011 r., z tego co do umowy (...) na kwoty: 4,03 zł, 75,67 zł i 45,57 zł (k. 146 nota odsetkowa),

W dniu 27 września 2011 r. przedmiot leasingu został zwrócony powodowi (k. 239 protokół przejęcia ruchomości).

W dniu 7 października 2011 r. na zlecenie powoda została sporządzona prywatna ekspertyza, w wyniku której przedmiot leasingu został wyceniony na 11 400,00 zł netto (k. 94-116 ekspertyza prywatna). W dniu 20 października 2011 r. powód sprzedał przedmiot leasingu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. za kwotę 15 800,00 zł netto (k. 93 faktura).

Powód wystosował w dniu 31 października 2011 r. pismo do pozwanej, w którym wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 8 996,06 zł w terminie do 21 listopada 2011 r., wskazując że zobowiązanie wynika z umowy leasingu (...), która została rozwiązana z dniem 15 listopada 2010 r. Upowiedział, że w przypadku uchybienia obowiązkowi zapłaty, zostanie wypełniony weksel in blanco na kwotę 8 996,06 zł z terminem płatności 22 listopada 2011 r. W tej dacie powód dokonał rozliczenia wskazanej umowy, wskazując, że na dochodzone zobowiązanie składają się odsetki skapitalizowane z jedenastu określonych not odsetkowych w łącznej kwocie 306,71 zł, odszkodowanie umowne zgodne z art. 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu w wysokości 21 809,26 zł i koszty dodatkowe (ubezpieczenie i wycena przedmiotu leasingu) 2 680,09 zł, pomniejszone o kwotę 15 800,00 zł uzyskaną z zagospodarowania przedmiotu leasingu (k. 16 pismo, k. 17 rozliczenie, k. 18 pokwitowanie przesyłki, k. 117, 118 polisy). Całkowity koszt wyceny przedmiotu leasingu wynosił 285,40 zł (k. 119 faktura za wycenę, k. 121 potwierdzenie przelewu, k. 122-133 zestawienie ekspertyz, poz. 150). Powód zapłacił tytułem podatku od środków transportu, z tytułu przedmiotu leasingu kwoty 476,38 zł i 442,00 zł, otrzymał zaś zwrot w kwocie 147,33 zł (k. 137 pismo z 15 lutego 2011 r., k. 138 potwierdzenie przelewu, 139 zestawienie, k. 140 pismo z 15 września 2011 r., k. 141 potwierdzenie przelewu, k. 142 zestawienie, k. 143 pismo z 25 października 2011 r., k. 144 zestawienie). Na kwotę 21 809,26 zł (6 009,55 (...) według kursu z dnia 28 października 2011 r. wynoszącego 3,6291 zł) składały się raty od 33 do 36 włącznie po 464,78 (...) oraz wartość końcowa 4 152,06 (...), z uwzględnieniem dyskonta (k. 91 wyliczenie kwoty zdyskontowanej).

W dniu 21 listopada 2011 r. powód zawarł z pozwaną ugodę (k. 35-37 ugoda), w której w art. 1:

-w ust. 1 - strony określiły jako wierzytelność wynikającą z innej umowy leasingu na kwotę 129 152,71 zł, a z umowy leasingu, której dotyczy sprawa niniejsza na kwotę 8 996,06 zł,

-w ust. 2 - powód oświadczył, że ogranicza swoje roszczenia o łączną kwotę 10 000,00 zł, stanowiącą wpłatę własną dłużnika z dnia 10 listopada 2011 r.,

-w ust. 3 - pozwana oświadczyła, że uznaje w całości wierzytelność określoną w ust. 2.

W dniu 22 maja 2012 r. strony zawarły aneks do opisanej wyżej ugody. Wierzytelność została określona na kwotę 75 148,77 zł łącznie z obu umów, bez wskazania, z której umowy jaka kwota pozostaje do zapłaty, a dłużnik uznał tak określone roszczenie (k. 38-40 aneks do ugody).

Umowa, której dotyczy spór, została zabezpieczona wekslem in blanco wystawionym 4 marca 2008 r. Wierzyciel wypełnił ten weksel na kwotę 8 996,06 zł, wskazując zgodnie z informacją z wezwania do zapłaty, że zapłata ma nastąpić do 22 listopada 2011 r. w W. przy ul. (...) (k. 41 weksel). Z deklaracji wekslowej wynika, że wierzyciel jest upoważniony wypełnić weksel do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych, lecz nie zapłaconych należności przysługujących mu, a wynikających z umowy leasingu oraz zobowiązań powstałych w wyniku wygaśnięcia umowy leasingu, odstąpienia od umowy leasingu przez finansującego lub jej wypowiedzenia, łącznie z należnymi odsetkami, na wypadek gdyby korzystający nie uregulował którejkolwiek z tych należności w dacie jej wymagalności, zarówno w okresie mocy wiążącej umowy, jak i po jej rozwiązaniu lub wygaśnięciu. Finansujący jest upoważniony do wypełnienia weksla, lecz powinien zawiadomić o tym listem poleconym lub posłańcem wysłanym nie później niż na 7 dni przed datą płatności, na adres wskazany w deklaracji (k. 42 deklaracja wekslowa).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych w nim dowodów oraz twierdzeń stron co do okoliczności bezspornych. Przedstawione dokumenty prywatne przedstawiają spójny i logiczny obraz stanu faktycznego, żadna ze stron nie podnosiła, że zostały podrobione lub przerobione, więc Sąd uznał je za wiarygodne.

Świadek S. D. zeznał (k. 256 nagranie na płycie CD (...)), że nie zgadza się z wysokością kwot wskazanych w pozwie, ponieważ faktury, których powód dochodzi, zostały zapłacone. Powód nigdy nie uzasadnił żądanych kwot, zostały naliczone jakieś koszty, ale świadek nie wiedział, jakie.

Pozwana K. D. zeznała (k. 256 nagranie na płycie CD (...)), że nie zgadza się z kwotą żadaną przez powoda, ponieważ faktury zostały zapłacone, chociaż po terminie i po wypowiedzeniu umowy. Nie zgadza się też ze sposobem wyliczenia należności z tytułu ubezpieczenia, być może powód uzyskał zwrot części składki. Leasingodawca nie wskazał, jak wyliczono żadaną kwotę. Pozwana nie potrafiła odnieść się do żądania odsetkowego.

Powyższe zeznania, ani świadka, ani pozwanej, nie stanowiły podstawy ustaleń, ponieważ nie wniosły niczego do sprawy. Na etapie postępowania sądowego powód przedstawił sposób wyliczenia dochodzonej kwoty, więc pozwana mogła podnosić merytoryczne zarzuty przeciw żądaniu pozwu, co zresztą uczyniła. Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem sporu nie są faktury Vat nr (...). Powód powołał je w pozwie nie jako podstawę żądania, a jako uzasadnienie przedterminowego wypowiedzenia umowy leasingu. Pozwana sama przyznała, że faktury zostały zapłacone po terminie, a nawet po wypowiedzeniu. Natomiast na kwotę dochodzoną pozwem składają się niezapłacone pozostałe do końca umowy opłaty leasingowe, wartość końcowa, koszty wyceny i ubezpieczenia przedmiotu leasingu, określone odsetki, wszystko to pomniejszone o cenę uzyskaną z zagospodarowania przedmiotu leasingu, inne drobne (wskazane) należności, z uwzględnieniem 0,7 stopy bazowej przy wyliczeniu kwoty zdyskonowanej i określonego kursu franka szwajcarskiego. Wszystko to powód wyliczył w piśmie procesowym z 16 kwietnia 2015 r.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie nie mogło być uwzględnione w jakiegokolwiek części.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu przedawnienia, jako najdalej idącego. Sąd nie uznał go za zasadny.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, zaś § 2 tego przepisu stanowi, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Roszczenie powoda polegające na żądaniu zapłaty określonej kwoty pieniężnej, ma charakter majątkowy, zatem podlega ono przedawnieniu. Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - lat trzy. Przepisem szczególnym, o jakim mowa w art. 118 k.c., wyłączającym stosowanie trzyletniego terminu przedawnienia, jest – w stosunku do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – każdy przepis ustawy, w tym także kodeksu cywilnego, przewidujący krótszy niż trzyletni termin przedawnienia (tak też uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1994 roku, III CZP 136/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 38). Brak przepisu przewidującego szczególny okres przedawnienia dla roszczeń z umowy leasingu, więc wynoszą one trzy lata. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W dalszej części przepis art. 120 § 1 k.c. stanowi, że jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Roszczenie staje się wymagalne w ostatnim dniu przewidzianego dla zobowiązanego terminu do spełnienia świadczenia (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2006 roku, I CSK 17/05, LEX nr 183057), a sama wymagalność roszczenia oznacza stan, w którym uprawniony może skutecznie domagać się realizacji roszczenia (jego powództwo w takiej sytuacji nie będzie przedczesne). Wypowiedzenie umowy zostało pozwanej doręczone 19 listopada 2010 r., więc już od tej chwili powód mógł żądać odszkodowania z art. 7 OWU. Od 20 listopada 2010 r. biegł więc trzyletni termin przedawnienia. Powód wypełnił weksel 22 listopada 2011 r., a więc na zobowiązanie nieprzedawnione. Termin przedawnienia zobowiązania wekslowego biegnie od dnia płatności weksla i wynosi lat trzy (art. 70 ust. 1 w zw. z art. 103 ustawy – Prawo wekslowe). Termin ten upłynąłby 22 listopada 2014 r., ale pozew wniesiono wcześniej. Skoro zatem wierzytelność wekslowa jest nieprzedawniona, zarzut przedawnienia nie może być skutecznie podniesiony.

Następnie wskazać należy, iż podstawą roszczenia powoda był weksel. W oparciu o przedmiotowy weksel Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, uwzględniając roszczenie w całości. Pozwany wniósł zarzuty od nakazu, czego skutkiem było zbadanie zasadności wydania nakazu zapłaty. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo w części, w której powód je podtrzymał, a umorzył w części, w której zostało cofnięte.

Po ograniczeniu powództwa powód dochodził zapłaty kwoty 3 814,35 zł wraz z określonymi odsetkami ustawowymi. W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana podniosła zarzuty ze stosunku podstawowego, co spowodowało, że sprawa z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego, na której rozpoznawana była wobec wytoczenia powództwa w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla (art. 485 § 2 k.p.c.), przeniesiona została na ogólną płaszczyznę prawa cywilnego (orzeczenia Sądu Najwyższego: uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNCP 1968, nr 5, poz. 79; uchwała połączonych I.: Cywilnej oraz Pracy i (...) z dnia 24 kwietnia 1972 r., III CZP 17/70, OSNCP 1973, nr 5, poz. 72; wyrok z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 124; wyrok z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00, OSNC 2001, nr 6, poz. 89 i uzasadnienie uchwały z dnia 24 lutego 2005 r., III CZP 86/04, niepubl.). Weksel in blanco jest ściśle związany z dodatkową umową, zwaną porozumieniem wekslowym, zawartą między wystawcą a remitentem. Dłużnik może wówczas bez ograniczeń powoływać się na zarzuty pozawekslowe, wynikające ze stosunku podstawowego (M. Czamecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, C.H. Beck, 2 wydanie, s. 44-45; A. Szpunar, Komentarz do prawa wekslowego i czekowego, Wyd. Prawnicze, 3 wydanie, s. 103). Jeżeli nakaz zapłaty wydano na podstawie weksla gwarancyjnego, strony mogą - w granicach nakazu - powoływać się na podstawy faktyczne i prawne, wynikające z łączącego je stosunku podstawowego.

Konsekwencją tego stała się konieczność rozstrzygnięcia przez sąd, czy roszczenie powoda znajduje uzasadnienie w stosunku podstawowym łączącym strony, zaś rozstrzygnięcie to jest jednocześnie przesądzające o losie roszczenia wekslowego. Nie oznacza to jednak zmiany ciężaru dowodu. Powód, dysponując wekslem, nie musi udowadniać, że dochodzone roszczenie istnieje. To ma pozwanym spoczywa obowiązek dowodu nieistnienia zobowiązania. Powód jednak nie może odmówić wdania się w spór, co oznacza w tym wypadku, że musi dokładnie przynajmniej przedstawić wyliczenie roszczenia tak, aby pozwany wiedział, przeciwko czemu ma się bronić, jakie konkretnie zobowiązanie jest od niego dochodzone. Powód wykonał powyższy obowiązek, bowiem przedstawił dokładne wyliczenie należności, wprowadzając nie w samym pozwie, ale w dalszym piśmie procesowym. Nie ma znaczenia, że nie przedstawił wszystkich not odsetkowych, których dotyczy spór - wyliczenie zobowiązania jest wystarczające, zważywszy na jego pozycję procesową w postępowaniu wywołanym zarzutami od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla. Jednak z tychże wyliczeń powoda wynika wprost, że pozwana nie jest mu już nic dłużna.

W ramach odszkodowania należnego z umowy leasingu powód uwzględnił także kwotę wartości końcowej, wynoszącą 4 152,06 franków szwajcarskich (por. k. 91), a więc z pewnością więcej niż dochodzone zobowiązanie, bez względu na zastosowany kurs, jest bowiem powszechnie wiadome, że frank szwajcarski jest walutą droższą niż pieniądz polski.

Art. 70915 k.c. stanowi, że w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Natomiast leasingodawca, który odzyskał przedmiot leasingu nie ma prawa do odszkodowania równego wartości kwoty końcowej, bowiem szkoda w tym zakresie nie zachodzi. Żądanie tej kwoty w ramach odszkodowania jest sprzeczne z istotą umowy leasingu operacyjnego, zgodnie z którą po jej zakończeniu, w razie prawidłowego wykonania, korzystający może wykupić przedmiot za wartość końcową. Nie ma podstaw do żądania tej kwoty, gdy finansujący odbiera rzecz. Finansujący odzyskałby bowiem zarówno rzecz, jak i jej równowartość. Przewidziana w komentowanym przepisie odpowiedzialność korzystającego ma charakter odpowiedzialności kontraktowej, a więc odszkodowanie ma przywrócić stan, jaki istniałby, gdyby nie doszło do zdarzenia wyrządzającego szkodę, w tym wypadku przedterminowego rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie tegoż korzystającego. Nie może jednak przewyższać uszczerbku majątkowego poszkodowanego, czyli finansującego (art. 361 § 2 k.c.). Zyskanie zarówno

wartość końcowej, jak i samego przedmiotu leasingu, prowadziłyby właśnie do zyskania przez powoda nadwyżki nad doznanymszczerbkiem. Ponadto nie może ująć uwadze Sądu, że w myśl OWU zakup przedmiotu leasingu za cenę równą wartości końcowej był prawem, a nie obowiązkiem pozwanego. Skorzystanie z tego uprawnienia i zapłata ceny było podstawowym warunkiem przeniesienia własności przedmiotu leasingu. Natomiast nieskorzystanie skutkowało obowiązkiem zwrotu tego przedmiotu. Innymi słowy, jeśli pozwana nie wpłaciłaby wartości końcowej, nie przeszłaby na nią własność przedmiotu i musiałaby go zwrócić. Wartość końcowa nie stanowi więc raty leasingowej w rozumieniu art. 70915 k.c., gdyż nimi są wyłącznie opłaty leasingowe. Wskazana wartość ma charakter dodatkowy, którą pozwana miałaby ewentualnie zapłacić jako cenę przedmiotu leasingu, gdyby chciała nabyć jego własność („wykupić”), nie jest to opłata za korzystanie z pojazdu w ramach umowy leasingu. W powoływanymprepisie jest mowa o wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych ratach, zatem nie o wartości końcowej. Wartość ta nie jest kwotą, którą leasingodawca uzyskałby z całą pewnością, gdyż zależało to wyłącznie od woli leasingobiorcy, który mógł skorzystać z opcji wykupu lub nie. Właśnie gdyby nie skorzystał, to powód uzyskałby z powrotem przedmiot leasingu. Żadna racja nie przemawia za tym, by w przypadku przedwczesnego rozwiązania umowy powód znajdował się w jeszcze lepszej sytuacji i uzyskiwał zarówno wartość końcową, jak i pojazd. Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że wartość końcowa nie wchodzi w pojęcie odszkodowania z art. 70915 k.c. Ponadto strony nie mogą zawierać w umowie postanowień, które byłyby sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami, a jeżeli to czynią, zastosowanie ma art. 58 k.c. Nie może być przy tym wątpliwości, że art. 70915 k.c. ma na celu ochronę nie tylko interesu leasingodawcy, ze względu na kredytowy charakter umowy leasingu i związane z tym ryzyko gospodarcze, ale także ochronę uzasadnionego interesu leasingobiorcy, aby nie był on obciążony nadmiernymi kosztami, które nie znajdują uzasadnienia w umowie leasingu. Skoro pozwana była zobowiązana do zapłaty rat leasingowych, to one są wliczane do kwoty odszkodowania, zaś inne kwoty, które nie są nierozdzielnie związane z jej obowiązkami, nie mogą być uwzględnione. Ponieważ wartość końcowa nie stanowiła zobowiązania pozwanej, lecz jej uprawnienie związane z wykupem pojazdu po zakończeniu umowy, to nie może być wliczana do rozliczenia tej umowy. Przeciwnie temu postanowienia OWU są sprzeczne z istotą umowy leasingu, a więc nieważne w rozumieniu art. 58 k.c. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 8 stycznia 2014 r., I ACa 1271/13).

Zasada swobody umów nie powoduje, iż Sąd powinien zaniechać oceny postanowień umownych pod kątem ich ważności i zgodności ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem danego prawa. Sąd nie znajduje podstaw, by do odszkodowania w związku z przedwczesnym rozwiązaniem umowy wliczać wartość końcową pojazdu odzyskanego przez powoda.

Kwota wartości końcowej jest wyższa, niż dochodzona przez powoda w sprawie niniejszej. Kwota ta powinna być odjęta od wartości odszkodowania należnego powodowi od pozwanej. Oznacza to, że przy prawidłowym obliczeniu odszkodowania żadne zobowiązanie po stronie pozwanej już nie występuje.

Okoliczność, że pozwana uznała dług, nie ma znaczenia. Uznanie długu jest czynnością kauzalną, a nie abstrakcyjną. Nieistniejący dług, nawet uznany, nie powstaje. Na marginesie wypada wskazać, że w ramach uznania długu powód ograniczył ogólną kwotę zadłużenia pozwanej o 10 000,00 zł. Umowa ugody dotyczyła dwóch umów leasingu. Roszczenie odszkodowawcze objęte ugodą, a wynikające z umowy, której dotyczy niniejszy spór, było od początku niższe niż 10 000,00 zł. Nie wiadomo, na poczet której umowy leasingu i w jaki sposób powód rozliczył wskazane 10 000,00 zł. Niemniej z pewnością pokrywa ono cały dług z przedmiotowej umowy leasingu, objęty ugodą. W aneksie do ugody z kolei pozwana uznała pewną kwotę z obu umów. Nie wiadomo jednak, jaka część się odnosiła do zobowiązania dochodzonego w niniejszej sprawie.

Zgodnie z treścią art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Mając na uwadze powyższe rozważania, w części cofniętej należało postanowieniem zawartym w wyroku uchylić nakaz i umorzyć postępowanie co do powództwa cofniętego. Umarzając postępowanie, Sąd miał też na względzie art. 355 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania m. in. wtedy, gdy powód cofnął pozew ze skutkiem prawnym. Z kolei zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone

jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Wreszcie, art. 203 § 4 k.p.c. stanowi, że Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. Sąd w sprawie niniejszej nie stwierdził takich okoliczności.

W pozostałym zakresie należało uchylić nakaz i powództwo oddalić, z przyczyn omówionych wcześniej.

Powód jest stroną, która przegrała proces zarówno w zakresie oddalonego powództwa, jak i umorzonego postępowania, a więc w całości. Zgodnie z art. 98 k.p.c. koszty procesu ponosi ta strona, która proces przegrała. Powód jest zatem zobowiązany zwrócić pozwanej koszty procesu. Pozwana poniosła następujące koszty procesu, stanowiące uzasadnione koszty obrony jej praw:

-opłatę od zarzutów 75,00 zł,

-wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego 600,00 zł,

-opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł,

razem 692,00 zł.

Dlatego orzeczono jak w sentencji.